Program wychowawczo-profilaktyczny

Zespół Szkół
w Bystrzejowicach Pierwszych
im. Heleny Babisz

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) - art. 48 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820) – art. 1, art. 26, art. 84.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026 r. poz. 515).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 110 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) – w roku szk. 2026/2027 nie dotyczy klasy I i klasy IV.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378) – w roku szk. 2026/2027 dotyczy klasy I i klasy IV.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut Szkoły Podstawowej w Bystrzejowicach Pierwszych im. Heleny Babisz.

- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole.

Ponadto wykorzystano:

- Raport „MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski https://mlodeglowy.pl/wp-content/uploads/2023/04/MLODE-GLOWY.-Otwarcie-o-zdrowiu-psychicznym_-Raport-final.pdf

WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny Zespołu Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych im. Heleny Babisz opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na złożeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.
Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka oraz problemów występujących w środowisku szkolnym. uwzględnia oczekiwania rodziców w obrębie rozwijania świadomości emocjonalnej, pogłębiania umiejętności asertywnych i kształtowania postaw prospołecznych. Kładzie nacisk na

realizację zadań z wykorzystaniem zasobów własnych, wzmacniających pozytywne czynniki chroniące w celu eliminowania zachowań ryzykownych.

Przy konstruowaniu Programu uwzględniono:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025/2026,
- analizę Standardów Ochrony Małoletnich,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.).

Wskaźnikami przy budowie Programu Wychowawczo - Profilaktycznego były:

1. **Diagnoza potrzeb środowiska uczniów, rodziców, nauczycieli i lokalnej społeczności** :
   - poglądy i postawy dzieci i młodzieży wobec wartości przyjętych przez społeczeństwo, a szczególnie wobec wartości określonych i realizowanych przez szkołę,
   - potrzeby uczniów, rodziców i oczekiwania wobec placówki oświatowej ,
   - aktualne trendy wychowawcze i zjawiska społeczne przedstawiane w mediach, mające wpływ na rozwój dzieci i młodzieży,
   - zakres zainteresowań uczniów oraz zaangażowanie rodziców w działalność edukacyjno - wychowawczą szkoły.

2. **Diagnoza rzeczywistych problemów występujących w społeczności lokalnej:**

   - problemy dzieci i młodzieży widoczne na terenie szkoły (przejawiane w zachowaniach uczniów),
   - ankieta dotycząca czynników chroniących i czynników ryzyka,
   - problemy edukacyjne i wychowawcze rejestrowane przez pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa szkolnego, nauczycieli i wychowawców,
   - problemy zgłaszane przez rodziców,
   - problemy sygnalizowane przez kuratorów sądowych, pracowników socjalnych.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny opiera się na realnych problemach i zagrożeniach pojawiających się w szkole i najbliższym środowisku uczniów. Celem Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz

ochrona dziecka - ucznia przed zachowaniami ryzykownymi, które mogą hamować bądź zakłócać jego rozwój; kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.

Program wychowawczo – profilaktyczny opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym i wychowawczym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Przygotowanie i realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego są zadaniami całego środowiska szkolnego. Obok działań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele wykonują także działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb, a także działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. W roku szkolnym 2026/2027 kluczowym elementem jest wdrażanie zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, tworzącej szkołę wspierającą i przyjazną.

CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Rozwijanie ważnych umiejętności życiowych.
2. Prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia
3. Przygotowanie do podjęcia decyzji o karierze zawodowej.
4. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.
5. Wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych,

2. **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),

3. **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia),
4. **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków poczucia własnej wartości i sprawczości,
5) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
6) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
7) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
9) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
12) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków (patrz: „MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski).
13) kształtowanie u uczniów postaw proekologicznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2) budowanie wiedzy uczniów na temat możliwych form i uwarunkowań korzystania z profesjonalnego wsparcia psychologicznego, zarówno w szkole, jak i poza szkołą, z uwzględnieniem potrzeby budowania i wzmacniania klimatu zaufania dzieci i młodzieży do działań specjalistów,
3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

6) podnoszenie świadomości oraz poziomu wiedzy o bezpiecznym i higienicznym używaniu mediów cyfrowych, w tym właściwych reakcji na zjawisko cyberprzemocy rozwijanie u uczniów wiedzy z zakresu ochrony środowiska i klimatu,
7) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, w tym cyfrowych,
2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły,

Działania te obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe (IPET), działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
7) wzmacnianie kompetencji rodzicielskich związanych z rozpoznawaniem przejawów kryzysu psychicznego, sięganiem po właściwą pomoc, udzielaniem adekwatnego wsparcia dzieciom oraz radzeniem sobie z rodzicielskim poczuciem winy i wstydu.

W roku szkolnym 2026/2027 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- kształtowanie kompetencji przyszłości i samodzielności poprzez stworzenie uczniom bezpiecznej przestrzeni edukacyjnej do kształtowania umiejętności współpracy pracy zespołowej w autonomicznych zespołach, efektywnego planowania, realizowania zaplanowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych zasobów, promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej,
- stworzenie sieci wsparcia w relacji dorośli – rówieśnicy, która pozwoli uczniom postrzegać wsparcie rówieśnicze jako umiejętność dostrzeżenia u kolegów i koleżanek pierwszych kryzysów psychicznych i skutecznego reagowania na oznaki problemów koleżanek i kolegów (budowanie silnych więzi i komunikacji, uważności i empatii)

- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły, talenty i możliwości, wzmacnianie poczucia sprawczości ze stałym, systemowym wsparciem emocjonalno-psychicznym uczniów,
- budowanie odporności społecznej i tożsamości poprzez budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej, kształtowanie współodpowiedzialności za dobrostan ojczyzny i regionu,
- przeciwdziałanie przemocy fizycznej, rówieśniczej i cyberprzemocy, agresji i uzależnieniom, oraz uzależnieniom behawioralnym (smartfony, gry, Internet),
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców na terenie szkoły (edukacja i świadomość zagrożeń fizycznych, psychicznych, znaczenia higieny cyfrowej),
- realizację założeń edukacji włączającej poprzez podnoszenie jakości pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dostosowanie metod pracy, eliminowanie barier architektonicznych, cyfrowych oraz społecznych wewnątrz społeczności szkolnej, kształtowanie budowanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej, postaw akceptacji, empatii i szacunku wobec różnorodności,
- wspieranie uczniów w samopoznaniu i trafnym wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, rozwijanie u uczniów umiejętności uczenia się przez całe życie (lifelong learning), włączanie doradztwa zawodowego w codzienne działania wychowawcze i lekcje przedmiotowe, przybliżanie realiów nowoczesnego rynku pracy, w tym roli sztucznej inteligencji, pomoc w odkrywaniu indywidualnych zasobów, talentów i mocnych stron uczniów,
- reagowanie na pojawianie się zachowań ryzykownych, niebezpiecznych, eksperymentowanie przez uczniów z substancjami psychoaktywnymi, z równoczesnym wzmacnianiem ochrony i eliminowania zagrożeń,
- promowanie higieny cyfrowej, rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci, krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania z AI oraz aktywne promowanie aktywności off-line (kształtowanie nawyków świadomego odłączania się od sieci i rozwijania pasji w świecie rzeczywistym),
- dążenie do zintegrowanej współpracy szkoły ze środowiskiem rodzinnym, współdziałanie z rodzicami w procesie edukacji i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne uczniów, nauczycieli oraz rodziców na terenie placówki.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia, cyfrowy i fizyczny dobrostan, promowanie równowagi pomiędzy życiem w sieci a aktywnością w świecie rzeczywistym),
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych (edukacja zdrowotną i prozdrowotna, promowanie zdrowego stylu życia, regularnej aktywności ruchowej, właściwego odżywiania oraz praktyczne przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy),
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych autodestrukcyjnych,, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy (hejt, cyberbullying, stalking oraz wykluczenie rówieśnicze online),
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji, mediów społecznościowych
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

Kluczowym aspektem szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest wspieranie zdrowia psychicznego uczniów, higiena cyfrowa oraz edukacja zdrowotna połączona z profilaktyką uzależnień behawioralnych od substancji, technologii i przemocy rówieśniczej.

Podstawowym celem Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest systemowe wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia oraz eliminowanie lub ograniczanie zachowań ryzykownych poprzez zintegrowane działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły. W praktyce cel ten koncentruje się na dwóch powiązanych ze sobą obszarach:

- wymiar wychowawczy – kształtowanie u uczniów pożądanych postaw społecznych, moralnych i obywatelskich,
- wymiar profilaktyczny – chronienie uczniów przed zagrożeniami, wzmacnianie ich odporności psychicznej oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Do najważniejszych wartości przyjętych w naszej szkole w celu ich osiągania, przestrzegania i poszanowania przez wszystkich członków społeczności szkolnej należą:

1. Wychowanie oparte na uniwersalnym systemie wartości.
2. Kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw i cech osobowości takich jak: pracowitość, odpowiedzialność, tolerancja, rzetelność, uczciwość, krytycyzm, prawda, dobro i poczucie piękna.
3. Wdrażanie uczniów do poczucia współodpowiedzialności i poszanowania mienia służącego dobru wspólnemu.
4. Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego, do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, otwarcie się na wartości kultur Europy i świata.
5. Przygotowanie młodzieży do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady demokracji, sprawiedliwości i wolności.
6. Wychowanie młodego człowieka wolnego od nałogów i wszelkich uzależnień.
7. Wdrażanie uczniów do dbałości o zdrowie własne i innych, przestrzeganie zasad higieny.
8. Współpraca szkoły ze środowiskiem rodzinnym ucznia.
9. Dostarczanie rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców; zagrożeń związanych z chorobami zakaźnymi, rozwiązywania problemów dotyczących używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły lub placówki.
10. Prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.
11. Dostarczenie rzetelnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie racjonalnego wyboru.

12. Reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy.

13. Przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa oraz informowanie o procedurach postępowania i metodach współpracy z policją i innymi instytucjami.

ZASADY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

1. **Bezpieczeństwo uczestników**

- Zapewnienie wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,
- poszanowanie ich godności i indywidualności,
- ochrona prywatności i zapewnienie dyskrecji,
- uwzględnienie wieku i poziomu rozwoju uczestników,
- uwzględnienie systemu wartości i stopnia wrażliwości uczestników,
- niestosowanie technik, które naruszają mechanizmy obronne osobowości,

2. **Adekwatność oddziaływań**
   - działania wychowawczo-profilaktyczne powinny być maksymalnie dostosowane do potrzeb i problemów odbiorców,

3. **Skuteczność**
   - działania powinny być zgodne z aktualnym stanem wiedzy z dziedziny, której dotyczą,
   - działania powinny wykorzystywać wiedzę dotycząca sprawdzonych strategii, form i metod oddziaływania,
   - działania powinny uwzględniać wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej,

4. **Rzetelność**
   - dostosowane do wieku, rzeczowe,
   - dostosowane do poziomu rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego adresata,
   - informacje dotyczące zagrożeń nie powinny mieć formy instruktażu nieprawidłowych zachowań,

5. **Głębokość i czas trwania**

- czas trwania oddziaływań i ich intensywność zależą od zdiagnozowanego wcześniej stopnia zagrożenia.

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Skuteczność zajęć wychowawczo - profilaktycznych związana jest w dużym stopniu ze współpracą z rodzicami i ich stosunkiem do podejmowanych działań. W trakcie realizacji programu prowadzący monitoruje zachowanie uczniów, dostosowuje metody do przekazywanych treści i w razie potrzeby je modyfikuje. Bardzo ważne jest stworzenie przyjaznej, bezpiecznej atmosfery, właściwego klimatu na zajęciach, sprzyjającego wymianie poglądów i zaangażowaniu w omawiane zagadnienia.

MODEL ABSOLWENTA

Realizując ogólne zadania szkoły dążymy do tego, by nasz absolwent:

w sferze nauki:

- **sprawnie posługiwał się językiem polskim**, umiał korzystać z różnych źródeł informacji, umiał zdobywać, przetwarzać i wykorzystywać wiedzę, umiał korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych;
- **był przygotowany do dalszej nauki,** rozwijał swoje talenty, myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie, umiał realizować własne plany i marzenia;
- **miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia,** był świadomy, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był gotów go podejmować.

w sferze społecznej:

- **dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu,** czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, był ciekawy świata;
- **znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu**, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju i jego tradycji;
- **był odpowiedzialny, prawy i uczciwy,** wyrażał siebie w sposób akceptowany społecznie, wywiązywał się z powierzonych zadań w sposób zadowalający siebie i innych, starał się przewidzieć skutki swoich działań i gotów był ponieść konsekwencje swoich czynów, umiał rozróżniać dobre i złe zachowanie;
- **umiał współpracować w grupie**, działał zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, miał poczucie współodpowiedzialności;

- **był tolerancyjny** wobec odrębności innych,
- **umiał zachować się kulturalnie, zgodnie z zasadami** dobrego wychowania,
- **potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami,** umiał nazywać swoje emocje, umiał nad nimi panować, pokojowo rozwiązywał konflikty, umiał dyskutować, był wrażliwy na potrzeby innych;
- **potrafił rozpoznać** zachowania depresyjne u siebie i innych ,
- **posiada wiedzę na temat instytucji** świadczących pomoc w sytuacji obniżenia kondycji psychicznej,
- **zna sposoby radzenia** sobie z lękiem i stresem,
- **dbał o zdrowie własne i innych**, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i przestrzegał zasad higieny, znał zagrożenia wypływające z zażywania uzależniających środków i substancji psychoaktywnych;
- **stosował się do zasad ekologii**;
- **dbał o swój wygląd,** ubierał się schludnie i stosownie do okoliczności;
- **bezpiecznie poruszał się po drogach**.

w sferze kulturowej:

- **był świadomym odbiorcą kultury**;
- **potrafił analizować i weryfikować docierające do niego informacje,** dokonać weryfikacji treści pochodzących z mediów, znał mechanizmy działania reklamy i potrafił rozpoznać fake newsy;
- **miał świadomość** odpowiedzialności za treści publikowane w Internecie i portalach społecznościowych
- **podejmował aktywność fizyczną, rozwijał zainteresowania i predyspozycje;**

ZACHOWANIA RYZYKOWNE I ICH PRZYCZYNY

Zachowania ryzykowne to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji psychologicznych, społecznych i zdrowotnych.

Najczęściej spotykane w naszej szkole zachowania ryzykowne, które zostały wyłonione dzięki technikom badawczym to:

- konflikty rówieśnicze

- zachowania agresywne, przemoc, cyberprzemoc
- wulgaryzmy
- duża absencja, wagary
- zaniedbywanie obowiązków szkolnych, brak zainteresowania nauką
- zagrożenia behawioralne związane z nadmiernym korzystaniem z telefonu, graniem w gry komputerowe i inne, internetem i niewłaściwym zachowaniem w sieci

Badania prowadzono następującymi technikami:

I. Badania bezpośrednie uczniów:

1. Wywiady z uczniami.
1. Obserwacja.
3. Ankiety.

II. Badania środowiska:

1. Rozmowy z wychowawcami klas, rodzicami, nauczycielami, specjalistami i dyrektorem szkoły.
2. Analiza dokumentacji szkoły:

- dzienniki lekcyjne (uwagi o zachowaniu uczniów),
- protokoły z posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
-problemy omawiane na posiedzeniach Zespołu Wychowawczego,
- dokumentacja specjalistów szkolnych.

RODZAJ ZACHOWANIA RYZYKOWANEGO	**PRZYCZYNY**
KONFLIKTY RÓWIEŚNICZE	• nieumiejętność radzenia sobie z emocjami • sposób na zwrócenie na siebie uwagi i zaistnienie w grupie • nieumiejętność radzenia sobie z problemami
AGRESJA/ CYBERPRZEMOC	• negatywne wzorce, także w mediach i w rodzinie • nieprawidłowy styl wychowania • nieumiejętność radzenia sobie z problemami i trudnymi emocjami

	• sposób na odreagowanie stresu • sposób na zwrócenie na siebie uwagi i zaistnienie w grupie rówieśniczej anonimowość w sieci- złudne poczucie bezpieczeństwa
WULGARYZMY	• przykład wyniesiony z domu • chęć zaimponowania kolegom • wyraz buntu, manifestowania dorosłości • złe wzorce w mediach • ubóstwo językowe • brak reakcji ze strony nauczyciela i innych dorosłych •
DUŻA ABSENCJA, WAGARY	• trudności w nauce • lenistwo • uległość wobec kolegów • obawa przed złą oceną • niemożność sprostania ambicjom rodziców • stres szkolny • wysoki poziom lęku
BRAK ZAINTERESOWANIA NAUKĄ	• niedostosowanie wymagań do możliwości i poziomu uczniów • brak zainteresowania/zbyt pobłażliwe traktowanie obowiązków szkolnych ze strony rodziców • negatywny wpływ grupy rówieśniczej
ZAGROŻENIA BEHAWIORALNE ZWIĄZANE Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM Z TELEFONU, INTERNETU	• nuda, brak umiejętności konstruktywnego spędzania czasu i gospodarowania nim • atrakcyjność dostępnych treści w internecie • lęk przed samotnością • problemy w nawiązywaniu relacji z innymi. • nieśmiałość • chęć zaimponowania rówieśnikom. • złe wzorce (rodzice uzależnieni od smartfona) • potrzeba akceptacji

CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA

W celu zaplanowania i podejmowania właściwych działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły zidentyfikowano występujące w środowisku szkolnym czynniki ryzyka i czynniki chroniące, wpływające na zdrowie fizyczne, psychiczne, bezpieczeństwo i funkcjonowanie społeczne ucznia.

Czynniki chroniące są to cechy indywidualne jednostki, środowiska rodzinnego szkolnego, rówieśniczego, najbliższego otoczenia społecznego i makrospołecznego, które mają związek z występowaniem zachowań ryzykownych, chorób i zaburzeń zdrowia psychicznego.

Czynniki chroniące wyodrębnione w szkole:

- wysoki poziom wsparcia rodziców i opiekunów,
- obecność osób, którym uczniowie ufają,
- dobre relacje rówieśnicze,
- umiejętność szukania pomocy,
- wysoka odporność psychiczna i wytrwałość,
- rozwijanie zainteresowań i pasji,
- posiadanie sposobów na odreagowanie stresu,
- stosunkowo niski kontakt z substancjami psychoaktywnymi.

Czynniki ryzyka są to te właściwości indywidualne, cechy środowiska rodzinnego, szkolnego, rówieśniczego, najbliższego otoczenia społecznego oraz środowiska makrospołecznego, które wzmacniają zdrowie i pozytywne funkcjonowanie jednostki.

Czynniki ryzyka wyodrębnione w szkole:

- występowanie wyśmiewania, wykluczania i poniżania wśród uczniów,
- przypadki przemocy słownej i fizycznej,
- doświadczenia cyberprzemocy,
- podwyższony poziom stresu i napięcia emocjonalnego u części uczniów,
- trudności części uczniów w rozpoznawaniu emocji i radzeniu sobie ze stresem,
- presja rówieśnicza występująca u części badanych,

- ryzyko nadmiernego korzystania z urządzeń cyfrowych.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. **Dyrektor szkoły:**

   - stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
   - sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
   - inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
   - stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
   - współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
   - czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
   - nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
   - motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
   - monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,

- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (patrz: „MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski).
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog specjalny, pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (patrz: „*MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym*” aut. J. Flis, M. Dębski, *Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022).* Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka).
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. **Rada pedagogiczna:**
   - uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
   - dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania (patrz: *„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym" aut. J. Flis, M. Dębski, Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka, Warszawa 2023)*, dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
   - opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwala go w porozumieniu z Radą rodziców,
   - opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz depresją,
   - uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
   - uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. **Nauczyciele:**
   - współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
   - reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
   - reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
   - przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii,

- dbają o dobrostan psychiczny i fizyczny zgodnie z obowiązującym w szkole dokumentem „Standardy Ochrony Małoletnich”,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej,
- wspierają uczniów w kryzysie migracyjnym -cudzoziemców w pokonywaniu trudności związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą oraz różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,
- wspierają rozwój umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie,
- kształcą się w temacie edukacji włączającej i zróżnicowanych zespołów.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem

  substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,

- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w ,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym, pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz specjalistami pracującymi
  z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, udzielania kar, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,

- promuje doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb,
- przygotowuje sprawozdania w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów.

6. Pedagog specjalny, m.in.:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
  - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,
  - prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
  - rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
- współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
- przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

7. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,

- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych specjalistów szkolnychó, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (patrz: *„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski, Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka).*
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

8. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,

- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwala w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZYCH DLA UCZNIÓW ZESPOŁU SZKÓŁ W BYSTRZEJOWICACH PIERWSZYCH IM. HELENY BABISZ

Zadanie:

I. **Uświadamianie uczniom, że rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka i że każdy ma wobec tych wspólnot określone obowiązki. Poznawanie historii i dziedzictwa kulturowego naszego kraju i regionu.**

Uczeń:

- zna hymn narodowy;
- zna historię, kulturę i tradycje swojego regionu;
- zna zasady funkcjonowania samorządów;
-dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- prezentuje postawę patriotyczną, społeczną i obywatelską oraz odpowiedzialności za region i ojczyznę.

Sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Poznawanie historii własnego regionu i rozwijamy więź uczuciową z nim. Szanowanie tradycji regionalnych i narodowych: - Uczenie się szacunku dla języka ojczystego i tradycji narodowych (hymn narodowy – geneza, jego twórcy, poezja i proza związana z okresem zaborów i wojen, symbole narodowe) . - Uczestniczenie w uroczystościach upamiętniających ważne wydarzenia historyczne dotyczące regionu i kraju. - Pogłębianie wiedzy o historii, kulturze , tradycjach i obyczajach własnego regionu -Sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy i założeń edukacji klasycznej dorobku kultury	Zajęcia edukacyjne, prezentacje multimedialne, gazetki tematyczne, apele, konkursy, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi uroczystości i imprezy ogólnoszkolne z możliwością realizacji on-line.	Wychowawcy, nauczyciele uczący historii, wos-u, muzyki i inni	
II. Podtrzymywanie tradycji rodzinnych. Rozbudzanie zainteresowania przeszłością rodziny, jej korzeniami: - Przeprowadzenie wywiadów z rodzicami, krewnymi . - Zbieranie pamiątek rodzinnych - Rysowanie drzewa genealogicznego . - Pielęgnowanie tradycji rodzinnych i szkolnych.	Wywiady , działalność plastyczna wystawa pamiątek rodzinnych spotkania klasowe	Wychowawcy, nauczyciele historii, wos-u i inni, rodzice	
III. Poznawanie zasad funkcjonowania	Wybory do	Wychowawcy,	

samorządu terytorialnego: -przygotowanie uczniów do świadomego i aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym.	samorządów , ordynacja wyborcza .	nauczyciele historii, wos-u, języka polskiego	
IV. Poznawanie najbliższej okolicy, regionu. Dostrzeganie walorów swojej „małej ojczyzny” i odczuwanie z nią więzi: - stwarzanie okazji do dostrzegania walorów najbliższej okolicy, poznawania jej przeszłości, docenienia niepowtarzalności, - stwarzanie okazji do budowania więzi z okolicą.	Zajęcia z elementami edukacji regionalnej, wystawy	Wychowawcy, nauczyciele historii, wos-u, języka polskiego, rodzice	
V. Udział w akcji „Tydzień bezpieczeństwa”- kształtowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.	Zajęcia edukacyjne, spotkania z psychologiem i pedagogiem, praca z wychowawcą inicjatywy SU, gazetki, ulotki	wychowawcy, nauczyciele pedagog, psycholog szkolny	

Zadanie :

II. Modelowanie osobowości ucznia, kształtowanie właściwych postaw wobec siebie i innych poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na wartości, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji. Przygotowanie uczniów do życia w świecie dorosłych poprzez ukazywanie różnorodnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami.*

Uczeń:
-jest tolerancyjny wobec innych, przejawia szacunek do różnorodności;
-zna znaczenie wolności dla człowieka; jest aktywnym obywatelem;
-poznaje sposoby rozwiązywania konfliktów w konstruktywny sposób;
-zwraca uwagę na poziom kultury wypowiedzi;

Sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Kształtowanie wśród uczniów postawy tolerancji i wolności: - rozbudzanie postawy tolerancji dla odmienności narodowych, kulturowych, wyznaniowych, płciowych, rasowych, światopoglądowych. - wskazywanie na tolerancję jako	Zajęcia edukacyjne, gazetki tematyczne, apele, konkursy, wycieczki, spotkania z różnymi osobami, imprezy ogólnoszkolne	wychowawcy, nauczyciele pedagog, psycholog szkolny	

czynnik warunkujący właściwe współżycie w klasie, szkole, rodzinie i społeczeństwie. - uzmysławianie znaczenia prawdy, dobra i wolności dla człowieka. - wdrażanie do samodzielnego zdobywania wiadomości oraz do pracy w grupie i współodpowiedzialności. - dostrzeganie korzyści płynących ze wzajemnej wymiany doświadczeń.			
II. Rozwój człowieka emocjonalny, społeczny, intelektualny: - realizowanie zadania ułatwiającego dorastanie, kształtującego dojrzałość, odpowiedzialność; - kształtowanie postaw odpowiedzialności za działania własne i zespołowe; - eliminowanie niepożądanej postawy, a propagowanie właściwych; - uczenie się rozwiązywania konfliktów i wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie; - uczenie się asertywnej postawy opartej na prawdomówności i szczerości.	Zajęcia edukacyjne, spotkania z psychologiem i pedagogiem, praca z wychowawcą inicjatywy SU, konkursy, pogadanki, apele, ankiety	Pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca, n-l biologii, opiekun SU	
III. Udział w akcjach: „Światowy Dzień Świadomości Autyzmu”, oraz „Obchody Praw Dziecka” - kształtowanie szacunku dla różnorodności, tolerancji, akceptacji i przeciwdziałanie stereotypom oraz wykluczeniu. - poznawanie praw, wolności i obowiązków, kształtowanie szacunku do drugiego człowieka i odpowiedzialności społecznej.	Zajęcia edukacyjne, spotkania z psychologiem i pedagogiem, praca z wychowawcą inicjatywy SU, gazetki, ulotki	wychowawcy, nauczyciele pedagog, psycholog szkolny	
IV. Promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej	Tworzenie wspólnych zadań i tematów przez nauczycieli różnych dziedzin. Planowanie bloków tematycznych lub	nauczyciele	

	zintegrowanych dni projektowych przez nauczycieli		

Zadanie:
III. Przygotowanie uczniów do przyjęcia systemu wartości i funkcjonowania w grupie rówieśniczej, uwzględniające osobowość wychowanka. Profilaktyka przemocy rówieśniczej.*

Uczeń
- rozpoznaje sytuacje nacisku grupowego, zna zasady asertywnego reagowania;
-charakteryzuje wartości uniwersalne;
-charakteryzuje pozytywny i negatywny wpływ grup rówieśniczych;
-rozwija empatię i wrażliwości na potrzeby innych; reaguje , nie jest obojętny na krzywdę drugiego człowieka;
- określa pozycję różnych wartości w swojej hierarchii;
-stosuje wartości moralne zgodnie z obowiązującym prawem i tradycją;
-przejawia troskę i wrażliwość społeczna;
-zauważa przejawy wykluczenia z grupy rówieśniczej", osamotnienia w grupie.

Zadanie i sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Odnoszenie się do systemu wartości na różnych rodzajach zajęć	zapis w dokumentacji szkoły	wychowawcy , nauczyciele pedagog, pedagog specjalny, psycholog	
II. Omawianie wpływu grup rówieśniczych na młodego człowieka oraz kształtowanie umiejętności interpersonalnych (w tym chronienie siebie w sytuacjach nacisku grupowego) - zajęcia warsztatowe na godzinach wychowawczych, - zajęcia z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i psychologiem szkolnym	zapis w dokumentacji szkoły	Wychowawcy, psycholog, pedagog, nauczyciele	
III. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny w kształtowaniu właściwych postaw i zachowań dzieci i młodzieży	zapisy w planie wychowawczym, bieżąca dokumentacja specjalistów, korespondencja z rodzicami, wykaz konsultacji	wychowawcy pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	
IV. Motywowanie do podejmowania	zapis w dokumentach	wychowawcy	

osobistych wyborów i postanowień przez ucznia w/g istniejącej hierarchii wartości ukierunkowanej na dobro człowieka, kształtowanie stałych sprawności do czynienia dobra	szkolnych	pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	
V. Wskazanie uczniom możliwości uzyskiwania pomocy w sytuacjach zagrożenia : - przekazanie informacji w formie wykazu, ulotek, adresów instytucji itp.	lista adresów placówek świadczących pomoc dziecku i rodzinie	pedagog szkolny, psycholog szkolny	
VI. Udział a akcji „Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej” - przeciwdziałanie wykluczeniu, rozwijanie empatii, reagowanie na krzywdę i wzmacnianie pozytywnych relacji.	zapis w dokumentacji szkoły, pogadanki, ulotki, zajęcia psychoedukacyjne, projekcja filmów.	wychowawcy pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	
VII. Zapoznanie uczniów ze standardami ochrony małoletnich	Organizacja specjalnych lekcji wychowawczych poświęconych omówieniu standardów ochrony małoletnich, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i materiałów edukacyjnych. Przygotowanie i dystrybucja broszur informacyjnych na temat standardów ochrony małoletnich, dostępnych zarówno w wersji drukowanej, jak i online. Prowadzenie cyklicznych spotkań z uczniami, podczas których będą omawiane sytuacje, w których standardy te mają zastosowanie, oraz sposoby ich przestrzegania.	Dyrektor szkoły Wychowawcy klas Pedagog szkolny Pedagog specjalny	

Zadanie:

IV. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej. *

Uczeń:
-stara się /dba o swoje zdrowie,
-zna i umie zastosować zasady pierwszej pomocy;
-rozumie wpływ aktywności ruchowej na zdrowie człowieka;
- zna i stosuje zasady prawidłowego odżywiania, zauważa przejawy nieprawidłowości (zaburzenia odżywiania);
- zna wartość odpowiedniej ilości snu;
-rozpoznaje sytuacje zagrożeń w zakresie uzależnień; wskazuje przyczyny i skutki uzależnień;

Sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Kształtowanie umiejętności dbania o swoje zdrowie: - przestrzeganie higieny ciała, miejsca pracy i wypoczynku, ilości snu. -udział w projekcie „Szkoła mycia rąk Elli i Maxa”	Realizacja tematyki zdrowotnej na zajęciach szkolnych, pogadanki, ulotki, konkursy; zapisy w dokumentacji szkolnej i klasowej	Wychowawcy, nauczyciel edukacji zdrowotnej, pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny, rodzice	
II. Poznawanie zasad udzielania pierwszej pomocy. -reagowanie w sytuacji zagrażającej zdrowiu i bezpieczeństwu innych -wykorzystanie umiejętności w sytuacji zagrożenia.	Spotkania ratownikiem medycznym zapisy w dokumentacji szkolnej i klasowej plakaty, ulotki	Wychowawcy, nauczyciele	
III. Poznawanie zasad prawidłowego odżywiania się i kształtowanie świadomość wpływu aktywności ruchowej na stan zdrowia: - zwracanie uwagi na jakość spożywanych posiłków i ich estetykę. -udział w „Program w szkole” „Mleko w szkole”	Realizacja tematyki zdrowotnej na lekcjach, zajęciach z wychowawcą, gazetki tematyczne, zapisy w dokumentacji szkolnej i klasowej	Wychowawcy, nauczyciel edukacji zdrowotnej, pedagog, psycholog szkolny, rodzice, specjalista dietetyk	
IV. Poznawanie zasady bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych: - dbanie o bezpieczeństwo w drodze do szkoły i ze szkoły. -udział w projekcie „Odblaskowa szkoła”	Spotkania z policjantem, Zapisy w dokumentacji szkolnej i klasowej	Wychowawcy, nauczyciel techniki, pedagog, psycholog szkolny, rodzice, nauczyciele	
V. Zapoznanie się ze znaczeniem ruchu w życiu człowieka:	Zajęcia sportowe, wycieczki, zawody	Wychowawcy, nauczyciel edukacji	

- dbanie o kondycję i sprawność fizyczną. -udział szkoły w projekcie „Trzymaj Formę” edycja XX	sportowe, treningi, zajęcia psychoedukacyjne.	zdrowotnej nauczyciele w–f	
VI. Obserwowanie zachowania w różnych sytuacjach: - poznanie swoich słabych i mocnych stron, - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych; - uczenie się dokonywania obiektywnej oceny zachowania, -przeciwstawianie się zachowaniom negatywnym i szkodliwym dla zdrowia.	Dyskusje tematyczne, realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych zapisy w dokumentacji klasowej	Wychowawcy, nauczyciel edukacji zdrowotnej pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	
VII. Podejmowanie działania z zakresu profilaktyki służącego zapobieganiu uzależnieniom: - rozpoznawanie sytuacji zagrożeń w zakresie uzależnień; wskazywanie na przyczyny i skutki uzależnień; nikotyna i inne używki, - poznanie skutków zażywania środków odurzających, substancji psychoaktywnych; - wskazywanie instytucji świadczących pomoc.	Spotkania ze specjalistami, pogadanki, zajęcia psychoedukacyjne, profilaktyczne gazetki zapisy w dokumentacji szkolnej	Wychowawcy, nauczyciel edukacji zdrowotnej specjaliści	
VIII. Audyt szkolnego sklepiku pod kątem racjonalnego odżywiania	Zapisy w dokumentacji szkolnej	Nauczyciel edukacji zdrowotnej	

Zadanie:
V. Promowanie zdrowia psychicznego. Analiza czynników wpływających na kondycję psychiczną dzieci i młodzieży.*

Uczeń:
- wie u kogo szukać pomocy w sytuacji spadku kondycji psychicznej, związanej również z długotrwałym przeżywaniem stresu, lęków i obaw;
-zapoznaje się z objawami depresji i stanów depresyjnych;
-zauważa osoby wymagające pomocy;
-zna osoby i instytucje świadczące pomoc w tej kwestii;

Zadanie i sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi

I Rozpoznawanie kondycji psychicznej uczniów Korzystanie ze specjalistycznego wsparcia –udział szkoły w projekcie "Funkcjonowanie i rozwój regionalnego centrum zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży przy Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie cz. i"	Szkolenia warsztaty dla nauczycieli indywidualne doradztwo, wymiana wiedzy; Konsultacje Wsparcie w rozwiązywaniu trudności uczniów z obszaru zdrowia psychicznego; -współpraca w procesie diagnostycznym uczniów -współpraca placówki ze specjalistami dotycząca realizacji planu terapeutycznego	-psycholog - pedagog, -pedagog specjalny	
II. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania objawów i stanów depresyjnych.	zapisy dokumentacji szkolnej, szkolenia tematyczne	-psycholog - wychowawcy - pedagog - pedagog specjalny	
III. Inicjatywa „Szkolnej skrzynki zaufania”	Zapisy zapytań, sugestii pisanych przez uczniów i umieszczanych w skrzynce	Psycholog, specjaliści	
IV. Prowadzenie zajęć z zakresu wzmacniania kompetencji emocjonalnych.	zapisy w dokumentach szkolnych	- wychowawcy -nauczyciele -specjaliści	
V. Udostępnienie uczniom informacji, na temat placówek świadczących pomoc w sytuacjach trudnych	zapisy w dokumentacji szkolnej, ulotki, gazetki ścienne	wychowawcy, - pedagog - pedagog specjalny - psycholog	
VI. Udział w akcjach: ”Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego” - psychoedukacja dotycząca zdrowia psychicznego, stresu, emocji, szukania pomocy i dbania o dobrostan psychiczny. „Tydzień szczęścia- wzmacnianie dobrostanu psychicznego, pozytywnych emocji, relacji, poczucia sprawczości i zasobów uczniów.	zapisy w dokumentacji szkolnej, ulotki, gazetki ścienne	- wychowawcy -nauczyciele -specjaliści	

„Światowy Dzień Depresji”- Rozpoznawanie objawów depresji, uwrażliwianie na potrzeby osób doświadczających trudności psychicznych oraz wskazywanie możliwości uzyskania pomocy.			

Zadanie :

VI. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji jako źródła informacji; zwrócenie uwagi na cyberprzemoc i inne zagrożenia w sieci.*

Uczeń:

-świadomie korzysta ze środków masowej komunikacji, zdając sobie sprawę z konsekwencji naruszania prawa w przestrzeni cyfrowej;
-posiada wiedzę na temat cyberprzemocy i innych zagrożeń w sieci;
-potrafi bezpiecznie poruszać się w sieci;
-krytycznie analizuje informacje dostępne w internecie;
-wykorzystuje swoje umiejętności cyfrowe do podnoszenia efektywności kształcenia wychowania
-zna skutki uzależnień behawioralnych (fonoholizm, uzależnienie od internetu).

Sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Poznawanie technik komputerowych, ich rolę i znaczenie w naszym życiu: - uczenie się wyszukiwania potrzebnych informacji; - poznanie podstawy obsługi komputera.	Lekcje informatyki , zajęcia koła komputerowego. Zapisy w dziennikach lekcyjnych i zajęć dodatkowych	Nauczyciel informatyki	
II. Wykorzystywanie komputera jako źródła wiedzy i rozrywki oraz jako narzędzia do podnoszenia efektów kształcenia i wychowania: - wspomaganie naszych wiadomości za pomocą prostych programów dydaktycznych.	Wykorzystanie komputera na zajęciach lekcyjnych, Zajęcia koła komputerowego.	Nauczyciel informatyki, specjaliści	
III. Korzystanie z narzędzi cyfrowych świadomie, bez szkody dla siebie i innych: - posiadanie wiedzy na temat cyberprzemocy i innych zagrożeń w	Lekcje informatyki , Zajęcia profilaktyczne	wychowawcy pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	

sieci i unikamy ich; -poznanie konsekwencji naruszania prawa w środkach komunikacji masowej. -posiadanie wiedzy na temat skutków długotrwałego korzystania z ekranów we tym telefonów komórkowych.			
IV. Przestrzeganie zasad higieny i bezpieczeństwa podczas pracy z komputerem: - stosowanie ćwiczeń śródlekcyjnych , przerw w pracy przy komputerze; - uczenie się zasad organizacji stanowiska pracy; - świadome korzystanie z gier komputerowych jako formy rozrywki .	Lekcje informatyki , Zajęcia profilaktyczne	wychowawcy pedagog, pedagog specjalny psycholog szkolny	
V. Poznawanie zasad BHP : - stosowanie się do zasad BHP w pracowni; - wykorzystywanie informacji zawartych w instrukcji BHP ; - poznawanie zasad ewakuacji.	Zapoznanie z przepisami p. pożarowymi i obowiązującymi w pracowni komputerowej	Nauczyciel informatyki, nauczyciele, wychowawcy	
VI. Rozwijanie kompetencji w bezpiecznym korzystaniu z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej oraz AI.	Warsztaty z bezpiecznego korzystania z AI, ulotki, gazetki	Nauczyciel informatyki, nauczyciele, wychowawcy	

Zadanie

VII. Zapobieganie zachowaniom agresywnym (agresja psychiczna, słowna, fizyczna) i propagowanie zachowań akceptowanych społecznie.

Uczeń:
- potrafi nazywać swoje uczucia;
- rozpoznaje rodzaje zachowań agresywnych i przewiduje ich skutki,
- zna sposoby radzenia sobie z agresją - sposoby rozładowania napięcia psychicznego.

Sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Wykorzystanie elementów z programu „Trening kontroli złości”, „Apteczka emocjonalnej pomocy”,	scenariusze, wpisy w dzienniku	psycholog	

„Spójrz inaczej”			
II . Prowadzenie zajęć na temat agresji, różnych form przemocy	zapis w dokumentacji szkolnej	wychowawcy pedagog szkolny psycholog szkolny nauczyciel informatyki	
III. Projekcja filmów edukacyjnych n/t agresji, przemocy, uzależnień, relacji rówieśniczych	zapis w dokumentacji szkolnej	wychowawcy, nauczyciel edukacji zdrowotnej, psycholog, pedagog, pedagog specjalny	
IV. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych (scenki sytuacyjne, drama) n/t przeciwdziałania agresji, wykorzystanie elementów programów profilaktycznych; realizacja zajęć profilaktycznych- scenariusze zajęć udostępniane przez fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Fundację Unaweza-projekt „Młode Głowy”	zapis w dokumentacji szkolnej	wychowawcy pedagog szkolny, psycholog	
V. Objęcie uczniów sprawiających trudności wychowawcze specjalistyczną opieką i pomocą: - motywowanie do udziału w działaniach na rzecz szkoły i środowiska lokalnego	zapis w dokumentacji szkolnej, gazetki szkolne	Specjaliści, nauczyciele w-f, opiekun SU, nauczyciele odpowiedzialni za imprezy szkolne	

Zadanie:

VIII. Komunikacja, zachowania asertywne, radzenie sobie ze stresem i przeciwdziałanie wagarom.*

Uczeń:

- zna i stosuje zachowania asertywne;
- określa sposoby radzenia sobie ze stresem;
- próbuje zwiększać swoją motywację do nauki i rozumie potrzebę regularnego uczęszczania do szkoły;
-zna skutki wagarów czy długiej absencji.

Zadanie i sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi

I. Prowadzenie zajęć n/t komunikacji międzyludzkiej, stresu i jego skutków.	scenariusze zajęć, zapis w dokumentacji szkoły	wychowawcy nauczyciel edukacji zdrowotnej katecheta nauczyciel doradztwa zawodowego	
II. Inspirowanie uczniów do aktywności społecznej-redagowania gazetek szkolnych tematycznych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	gazetka	nauczyciel odpowiedzialny za redagowanie lub wykonanie gazetki	
III. Analiza frekwencji w dziennikach szkolnych, obserwacje uczniów na przerwach, kontakty z policją, kuratorami sądowymi.	notatki z obserwacji	Pedagog, psycholog szkolny	

Zadanie:

IX. Podejmowanie działań motywujących do własnego rozwoju, przygotowanie do wyboru kariery zawodowej.*

Uczeń:

- rozpoznaje własne uzdolnienia, zainteresowania, możliwości;
- poznaje i charakteryzuje różne zawody;
- określa preferowane zawody na rynku pracy;
- wybiera drogę zawodową zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, możliwościami psychoedukacyjnymi;
- poznaje ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych.

Zadanie i sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.	diagnozowanie każdego ucznia pod kątem jego możliwości	- wychowawcy, - pedagog, - psycholog - nauczyciel doradztwa zawodowego	
II. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.	realizowanie tematyki dotyczącej uczuć, emocji, zapisy dokumentacji	- wychowawcy - pedagog - psycholog	

	szkolnej		
III. Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.	gazetki, ulotki dotyczące wartości, zapis w dokumentach szkoły	- wychowawcy - nauczyciele	
IV. Udostępnienie uczniom informacji o istniejących zawodach: - organizowanie wycieczek tematycznych do zakładów pracy - spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów - kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy – informacja na temat lokalnego rynku pracy	gromadzenie informatorów , ulotek zapisy w dokumentacji szkoły	- wychowawcy, - pedagog - doradca zawodowy	
V. Organizacja zajęć kształtujących umiejętność autoprezentacji, sporządzanie CV, życiorysów, listu motywacyjnego.	Zapis w dokumentacji poszczególnych klas	wychowawcy , nauczyciele języka polskiego, doradca zawodowy	
VI. Prowadzenie lekcji służących samopoznaniu dziecka i planowaniu własnej przyszłości, np.: „Predyspozycje niezbędne w różnych zawodach”, „Moje słabe i mocne strony”.	zapis w dokumentacji szkolnej	wychowawcy , pedagog szkolny, psycholog doradca zawodowy	

Zadanie:

X. Kształtowanie postaw proekologicznych. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Uczeń:

-zna wpływ działalności człowieka na środowisko naturalne;
-potrafi zachować się odpowiedzialnie, dba o środowisko naturalne;
-okazuje szacunek otaczającej przyrodzie;
-zna i stosuje zasady segregacji odpadów.

Zadanie i sposób realizacji	Dokumentowanie i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Uświadomienie uczniom wpływu działalności człowieka na środowisko. –udział w programach „Czyste	Zapisy w dzienniku lekcyjnym	- wychowawcy, - nauczyciel geografii, biologii, chemii, przyrody	

powietrze i „Czysta Ziemia”-akcja Sprzątanie Świata. „			
II. Rozwijanie współodpowiedzialności o otaczające środowisko.	zapisy dokumentacji szkolnej	- wychowawcy - nauczyciele - Samorząd Uczniowski	
III. Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.	Gazetki, ulotki, zapis w dokumentach szkoły	- wychowawcy - nauczyciele	
IV. Udostępnienie uczniom informacji o prawidłowo przeprowadzanej segregacji odpadów.	gromadzenie informatorów, ulotek, zapisy w dokumentacji szkoły	- wychowawcy, - nauczyciele - Samorząd Uczniowski	

**zadania objęte szczególną uwagę w roku szkolnym 2026/2027*

EWALUACJA PROGRAMU

Przebieg realizacji zadań objętych programem profilaktyczno - wychowawczym będzie na bieżąco monitorowany w ramach nadzoru pedagogicznego. Dokumentami i elementami służącymi do ewaluacji będą:

- sprawozdania z pracy poszczególnych zespołów, protokoły z rad pedagogicznych;
- sprawozdania wychowawców z realizacji zadań Programu;
- zapisy w dziennikach lekcyjnych i dzienniku pedagoga, psychologa;
- obserwacja zachowań i funkcjonowania dzieci i młodzieży;
- zaangażowanie i osiągnięcia dzieci i młodzieży.

Ewaluacja ma charakter sumujący i formatywny. Ma przede wszystkim posłużyć ocenie efektów realizacji programu.

1.Cele ewaluacji.

a) Dostosowanie programu do życia szkoły, występujących problemów i potrzeb osób zainteresowanych.

b) Określenie skuteczności działań wynikających z realizacji programu.

c) Określenie możliwości wykorzystania programu w doskonaleniu jakości pracy szkoły.

2. Problematyka badawcza.

a) W jakim zakresie treści programowe odpowiadają potrzebom osób zainteresowanych, realiom życia szkoły i problemom występujących w szkole?

b) Jakie treści programowe wymagają modyfikacji?

c) W jakich warunkach jest realizowany program?

d) Jakie są efekty programu profilaktyki w stosunku do potrzeb uczniów i realiów szkoły?

e) Jak program profilaktyki szkoły wpływa na jakość pracy wychowawczo – opiekuńczej szkoły?

3. Kryteria ewaluacji.

a) Trafność wobec potrzeb uczniów i realiów szkoły.
b) Otwartość treści programowych.
c) Adekwatność uwarunkowań programu do jego treści i celów.
d) Efektywność programu.
e) Spójność z oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi.
f) Powszechność oddziaływań wynikających z realizacji programu.

4 Metody zbierania danych.

a) Obserwacja zachowania uczniów i nauczycieli na przerwach, w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.
b) Wywiad z uczniami i wychowawcami
c) Analiza dokumentów.

5 Dobór próby badawczej.

Po roku realizacji programu zostaną przeprowadzone wywiady z wychowawcami i uczniami oraz zostanie dokonana analiza dokumentów (dzienniki lekcyjne, sprawozdania wychowawców, dokumentacja pedagoga i psychologa).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program Wychowawczo – Profilaktyczny szkoły jest dokumentem otwartym na wszelkie zmiany .
Poprawki do programu mogą wnosić:

- Dyrektor Szkoły
- Rada Pedagogiczna
- Rada Rodziców
- Samorząd Uczniowski – za zgodą dyrektora

2. Wszelkie uwagi mogą być zgłaszane do zespołu tworzącego program w ciągu całego roku szkolnego.

3. Każda zmiana w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły wymaga zatwierdzenia przez Radę Rodziców i zaopiniowania przez Radę Pedagogiczną.

Program uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027, wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonej ewaluacji. Został zmodyfikowany i dostosowany do potrzeb placówki.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany przez Radę Rodziców Zespołu Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych im. Heleny Babisz w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i zatwierdzony uchwałą Rady Rodziców nr 1/2026/2027 z dnia 15 września 2026r. i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną Zespołu Szkół(…) w dniu 15 września 2026 r.

Załącznik nr 1

WYKAZ PLACÓWEK ŚWIADCZĄCYCH POMOC

DZIECKU I RODZINIE

LP.	NAZWA INSTYTUCJI	ADRES	TELEFON
1.	PAŃSTWOWA POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W ŚWIDNIKU (SANEPID) E-MAIL: PSSE.SWIDNIK@PIS.GOV.PL	ul. Aleja Lotników Polskich 1 21-040 Świdnik	(81)7455615 – nr dedykowany 516 052 231 – nr alarmowy
2.	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO -PEDAGOGICZNA	ul. Norwida 2 a 21-040 Świdnik	(81)7515236
3.	SPECJALISTYCZNA PORADNIA PSYCHOPROFILAKTYKI I TERAPII RODZIN	ul. I Armii Wojska Polskiego 1 20-089 Lublin	(81)5324822
4.	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	ul. Braci Spozów 8 21-050 Piaski	(81)5821362
5.	SĄD REJONOWY VI WYDZIAŁ RODZINNY I NIELETNICH SĄD REJONOWY LUBLIN-WSCHÓD W LUBLINIE Z SIEDZIBĄ W ŚWIDNIKU	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 18 21-040 Świdnik	(81)4648924 Zespół kuratorski
6.	SĄD REJONOWY ZESPÓŁ KURATORÓW ZAWODOWYCH VI WYDZIAŁU RODZINNEGO I NIELETNICH	ul. K. Wallenroda Lublin	(81)5320031 wew. 449
7.	KOMENDA POWIATOWA POLICJI W ŚWIDNIKU	ul. Niepodległości 18 21-040 Świdnik	(81)7512626
8.	KOMISARIAT POLICJI W PIASKACH	ul. Braci Spozów 6 21-050 Piaski	(81)5821007 (81)5354132
9.	POGOTOWIE OPIEKUŃCZE DLA DZIECI	ul. Kosmonautów 51 Lublin	(81)7440236
10.	POLICYJNA IZBA DZIECKA	ul. Uniwersytecka 4 Lublin	(81)5325753

11.	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	ul. Elizy Orzeszkowej 4 21-040 Świdnik	telefon / fax: 81 751 54 32 telefon kom. 693 255 554
12.	„POMARAŃCZOWA LINIA” POMAGA RODZICOM, KTÓRYCH DZIECI PIJĄ		**0-801-140-068**
13.	TELEFON ZAUFANIA DZIECI I MŁODZIEŻY		**116 111**
14.	DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA		**800 12 12 12**
14.	POMOC DLA POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA I POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ		800 100 100
15.	OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	ul. Kolejowa 5	(81) 467 00 77
16.	EURO-MEDICA Sp. z o.o. Poradnia psychologiczno-psychoterapeutyczna	Aleja Lotników Polskich 1, 21-047 Świdnik	(+48) 519 059 242
17.	ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	ul. Braci Spozów 8 21-050 Piaski	(81)5821362